

KAM-juridiikkaryhmän kokous

Aika 9.10.2018 klo 10.00–11.25
Paikka Suomen museoliitto, Annankatu 16 B, 7 krs.

Läsnä Pekka Heikkinen X
Juha Henriksson X
Outi Hupaniittu X
Tuula Hämäläinen X
Irma Reijonen –
Jenny Koivisto –
Mikko Kuutti X
Kimmo Levä, puheenjohtaja X
Jonas Lång X
Riikka Lönnblad X
Rauha Maarno –
Hanna-Leena Paloposki X
Tomi Rasimus –
Raimo Lepistö X
Immo Aakkula –

1 Kokouksen avaus ja asialista

Kimo Levä avasi kokouksen ja todettiin asialista.

2 Valitaan kokouksen sihteeri

Valittiin kokouksen sihteeriksi Hanna-Leena Paloposki.

3 Edellisen kokouksen muistio

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

Edellisessä kokouksessa käsitellyistä asioista todettiin:

- Jonas Lång on tarkistanut, että Tutkimuseettinen neuvottelukunta on vastaanottanut lausunnon asiakirjasta ”Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet”, joka käsittelee ihmistieteiden tutkimusmenetelmiä käyttävän tutkimuksen eettisen ennakoarvioinnin ohjeistusta. Tutkimuseettinen neuvottelukunta järjestää 29.10. Tiedetalolla kuulemistilaisuuden.
- Kopioidun kuvan käytöstä ei ole lisätietoja.

4 Tietosuojalaki

Tietosuojalain pitäisi tulla lokakuun aikana hallintovaliokunnasta, minkä jälkeen se menee käsiteltäväksi eduskunnan täysistuntoon.

Tietosuojavaltuutetun toimisto on ruuhkautunut ja käytännesääntöjä on paljon käsiteltävinä. Tietosuojavaltuutetulla ei ole tällä hetkellä toimeenpanovaltaa.

KAM-sektorin vakiintuneet toimintatavat -työryhmä

Alaryhmien työ etenee, mutta melko hitaasti. Suurin ongelma on se, ettei kansallinen tietosuojalaki ole vielä voimassa. Koko ryhmän seuraava kokous on 12.11.2018, ja useimmat alaryhmät tapaavat sitä ennen.

5 DSM-direktiivi

Pekka Heikkinen kertoi, että direktiiviä käsitellään parhaillaan trilogin (neuvosto, komissio ja parlamentti) neuvotteluissa. Direktiivi voisi mahdollisesti tulla voimaan 2019 aikana, minkä jälkeen se pitää saattaa vielä voimaan kansallisesti.

Tiedonlouhintaa koskeva poikkeus koskee myös kulttuuriperintöorganisaatioita. Kustantajien lähioikeutta on ehdotettu viideksi vuodeksi. Todettiin, että kansallisesti on kampanjoitava sen puolesta, että tiedonlouhintaa voi tehdä laajasti. Direktiivin sanamuoto määrittää, miten sitä voidaan soveltaa.

6 Tiedonhallintalaki

Kansallisarkisto laati kriittisen lausunnon hallituksen esityksen luonnoksesta tiedonhallintalaiksi, ja muut KAM-sektorin lausunnonantajat ovat viitanneet siihen ja kannattaneet sitä. SKS, SLS ja Yksityiset keskusarkistot tekivät yhteisen, erittäin kriittisen lausunnon, jossa todetaan esityksen hallintomallin olevan täysin epäonnistunut.

Arkistoyhdistys on tehnyt oman lausuntonsa arkistoammattilaisen näkökulmasta: esityksessä ammatti ohitetaan täysin. Lisäksi sitä luonnehtii käsitteiden epäselvyys ja uudet käsitteet, jotka eivät ole arkistoalan käyttämiä käsitteitä.

Yleisesti ottaen esitysluonnoksesta annettiin kriittisiä lausuntoja, esimerkkinä KHO, ja muun muassa koskien tutkimusta ja tutkimusaineistojen käytettävyyttä.

Todettiin, että sinänsä lainsäädäntö kaipaa uudistamista, ja luonnoksessa on hyvää viranomaisten mahdollisuus jakaa tietoa keskenään sekä yleiset seurantaperiaatteet. Asiantuntijakuuleminen on kuitenkin ohitettu esitysluonnoksen tekovaiheessa, eikä sitä laatimassa ole ollut komiteaa.

Asian etenemistä seurataan ja toivotaan, että esitysluonnos menee uudelleen harkittavaksi.

7 Tekijänoikeusneuvosto

Uusi tekijänoikeusneuvosto on jo nimetty. Tuula Hämäläinen on edelleen varsinainen jäsen ja Pekka Heikkinen varajäsen. Monet entiset jäsenet jatkavat, mutta varapuheenjohtaja on uusi, Ulla-Maija Mylly, varajäsenenään Anette Alén-Savikko. Mukaan on nyt saatu ohjelmistopuolen ja pelialan tuntemusta. Neuvoston puheenjohtajana noin 2007 alkaen on toiminut Marcus Norrgård Vaasasta.

8 Tekijänoikeuksien yhteishallinnoinnin neuvottelukunta

Pekka Heikkinen on neuvottelukunnan varsinainen jäsen ja Tuula Hämäläinen varajäsen. Tuula kertoi edellisistä kokouksista, johon hän on Pekan sijasta osallistunut. Niissä käsiteltiin tekijänoikeusjärjestöjen asiakassopimuksia: keskeisenä teemana oli laissa määritelty jäsenten itsemääräämisoikeus.

9 Muut asiat

Näyttelypalkkiot: Museoliiton jäsenmuseoissa ei ole tapahtunut muutoksia näyttelypalkkioiden maksamisessa. Rahaa niihin voi hakea OKM:stä. Näyttelypalkkio maksetaan museossa *tehdystä* työstä. Näyttelykorvaus on aina ensisijainen; se maksetaan taiteilijalle näyttelyssä esillä olevista teoksista.

KAM-verkoston puheenjohtajuus vaihtuu vuoden 2019 alussa, ja arkistopuolen vuoro on ottaa vetovastuu. Päätettiin kysyä Kansallisarkistosta, voisiko puheenjohtaja tulla sieltä; ehdotettiin Immo Aakkulaa. Varapuheenjohtaja voisi myös olla Kansallisarkistosta. Kysytään asiaa ennen vuoden viimeistä kokousta.

Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston(FSDA) kutsuminen mukaan KAM-juridiikkaryhmään
Päätettiin kutsua FSDA:n edustaja mukaan ryhmään, ja sen johdosta ollaan yhteydessä Arja Kuula-Luumiin.

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry on perustettu (www.kulttuurijataide.fi), ja Rosa Meriläinen valittiin sen pääsihteeriksi. Perustamisvaihetta ovat rahoittaneet Svenska Kulturfonden ja Suomen Kulttuurirahasto. Järjestölle haetaan lisää jäseniä.

Tutkijaryhmä "Taide, tekijyyden muutos ja tekijänoikeus" järjestää avoimia seminaareja. 3.12.2018 klo 14–16 emeritusprofessori Juha Karhu esitelmöi ryhmän tilaisuudessa aiheesta "Juristi taideteoksen edessä" (Helsingin yliopisto, päärakennuksen sali 21, Fabianinkatu 33, 5. krs). Tammikuussa 2019 ryhmä järjestää keskustelutilaisuuden sitaatin käytöstä taiteessa ja kirjallisuudessa; mukana ovat Sanna Nyqvist, Anette Alén-Savikko ja Laura Lindstedt.

10 Seuraava kokous

Sovittiin, että kokous pidetään maanantaina 17.12.2018 klo 14–16 Ateneumissa (Kaivokatu 2, C-porras).

11 Kokouksen päättäminen

Kimmo Levä päätti kokouksen klo 11.25.